

ШАҲРИМИЗ

ЯНГИЛИКЛАРИ

ТАКСОФОНЛАР

КЎПАЯДИ

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗГА ЯНА БИР ҚУЛАЛИК ЯРАТИЛДИ. И. ОХУНБОЕВ НОМИД КЎЧАДА УЧТА ТЕЛЕФОН-АВТОМАТ ИШГА ТУШДИ. ҲОЗИРДА 840 ДАН ЗИЕД ТЕЛЕФОН-АВТОМАТ ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ХИЗМАТИДА.

УЛКАН

ГАСТРОНОМ

У. ЮСУПОВ КЎЧАСИДАГИ 21- ГАСТРОНОМ ҚАЙТА ЖИХОЗЛАДИ. ЭНДИ БУ ЕРДА ХАРИДОРЛАР ЎЗ-ЎЗИГА ХИЗМАТ ҚИЛИШМОҚДА. Гастрономнинг савдо зали 500 квадрат метрдан зиёд. Бу ерда очик тилдаги ўн олтига ҳолодлик ўрнатилган. Уларга гўшт, балқ, сут маҳсулотлари қўйлади.

ФАБРИКАДА

ҚАХВАХОНА

ЯҚИНДА 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ ХИБОНИДА ЯНГИ ҚАХВАХОНА ИШГА ТУШДИ. БУ ЕРДА БИР ЎЗЛА 30 КИШИ ОВҚАТЛАНА ОЛАДИ.

ЯНГИ ҚАХВАХОНАДА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИДАН ТАЙЁРЛАНГАН ТАОМЛАР СОТИЛАДИ.

ОРОМГОҲ

«Галаба» боғидаги Ўзбекистон ССР халқ ҳўжалиги йўтуқлари кўргазмаси ёнида «Юлдуз» ресторани ва унинг ёнидаги ўзбек миллий пахшлари билан безатилган бинода янги чойхона ишга тушди.

Янги ресторан биноси ойна ва темир-бетондан барпо этилган. Бу ерда Иттифоқимиздаги кўпгина халқларнинг миллий таомлари тайёрланади.

Чойхона худди сувининг ўртасига жойлашганга ўхшайди. Унинг атрофида бетондан шилланган кичик анҳор бўлиб, доимо сув оқиб ўтади.

Чойхонада отахонлар учун янги кўрпача ва гиламлар ёзилган, ўндан ортиқ сўри, ёшларга эса 250 ўринли стол-стулар қўйилган.

КАФЕТЕРИЙГА МАРҲАМАТ

Нон билан савдо қилувчи кўпгина магазинларда кафетериялар ташкил қилинапти. Бу ерда енгил овқатланиб олиш мумкин.

Яқинда «Шимол-Шарқ» микрорайонинда ана шундай кафетерия ишга тушди. Бундай кафетериялар Луначарский кўчасидаги шахтёрлар уйида, олий партия мактаби биносида, Ново-Московская кўчасида, академиклар шаҳарчасида ҳам ишлаб турибди.

Биргина Куйбисев райониндаги ўн тўртта ўз-ўзига хизмат қилувчи нон магазинининг етти-сиде кафетерия ишга тушган. Келажакда улар янада кўпаяди.

СТУДЕНТЛАР

ЧОЙХОНАСИ

Глинка кўчасида Низомий номи Тошкент Давлат педагогика институтининг студент ва ўқитувчилари учун янги чойхона очилди. Бу ерда сомсахона ҳам ишлаб турибди.

ЎРИТИШ ЦЕХИ

Шаҳарни ўритиш контораси қошида янги цех ташкил қилишга қарор қилинди. Унда кўчаларга ўрнатилган элктр чироқларини содлаш ва янгиларини қўриш ишлари олиб борилади.

Шунингдек, бу цех кўча, хиёбон, савдо тохобчаларини реклама чироқлари билан ҳам таъминлайдиган бўлади.

Янги цех қурилишига «Глинка бешкетстрой» га қарашли 3-ремонт-қуриш ташкоти маси олиб борапти.

Цех йил охиригача ишга тушади. Кейинчалик ана шу цех замирида шаҳарни ўритиш учун зарур бўлган элктр ва реклама чироқларини ишлаб чиқарадиган завод ташкил этиш кўзда тутилади.

Маҳалла аҳли ҳа-шар йўли билан чой-

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

4-йил чиқиши
13 СЕНТЯБРЬ 1969 й.
ШАНБА
№ 215 (979).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

♦ Гўзаллик оламида саяҳат

ЎН МИНГИНЧИ

Бугун модалар уйида ўн мингинчи мода ҳаётга йўланма олди.

Тошкент модалар уйи бундан йигирма йил муқаддам ташкил қилинган эди. Шу давр давомыда у кичик ус-тахонадан улкан модалар уйига айланди. Унинг учун Саперлар майдонида иски қаватли бино қурилди. Бу ерда янги модаларин

намоиш қилиш учун катта кўргазма зали ҳам бор.

Ҳозир модалар уйи йилига 70 дан ортиқ аёл, эркак ва болалар кийим-ке-чалари модаларини чет эл-ларга жўнатиб турибди.

Тошкент модалари Хин-дистон, Эрон, Мароқаш, Англия каби мамлакатларда катта муваффақият билан намоиш қилинди.

Англия ва Москвада бў-

либ ўтган халқаро кўргаз-мада модалар уйи кумуш ва олтин медаллар билан мукофотланди. Тошкент мо-далар уйининг барча мода-лари жаҳон стандарти дара-жасига кўтарилди.

Ҳозир модалар уйи мо-делёрлари бир ой давомыда 110-120 га яқин, янги мода-лар ижод қилляпти.

Тошкент модалар уйининг ходимлари шу ойда Москва-

да ўтказиладиган пойафзал ва газламаларнинг халқаро кўргазмасига кизгин тайёр-гарлик олиб бораётirlар.

Бадий совет бу кўргазма учун энг яхши модаларчи таппаб оляпти.

Шунингдек, бу ерда Япо-нида ўтказиладиган «Мода-69» кўргазмаси учун ҳам кизгин тайёргарлик кўри-ляпти.

БИР КУНДА

16

НОМДА

Гўшт комбинатининг колбаси ишлаб чиқариш цехи коллективи «Диэт» деб аталувчи янги но-мдаги колбасани ишлаб чиқара бошлади. Янги номдаги колбаса ҳар томонлама хушхўрлиги билан ҳам харидорларга ёқиб қолиши шубҳасиз-дир. Бу колбасани қон басими касаллиги билан оғирган беморлар ҳам бемайлор истеъмол қи-лаверса бўлади.

Цех коллективи ҳар кўни ана шу номдаги колбасадан бир тоннага яқин тайёрляпти.

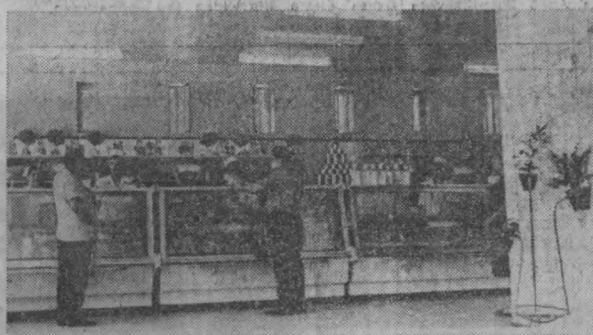
«Диэт» колбасидан ташқари комбинатда «Моночий», «Столич-ний», «Сервильте», «Празжск» каби янги номдаги колбасаларни ишлаб чиқариш ҳам ўз-лаштирилди.

Цехда сосиска ишлаб чиқариш ҳам намунади йўлга қўйилган. Бир сменада 5-7 тоннагача сосиска тайёрланмоқда.

Ҳозир цехда бир кунда 16 номда махсу-лот ишлаб чиқарилади.

КАФАНОВ КЎЧАСИДА ГАСТРОНОМ

Кафанов кўчасида янги гастронот очилди. Унда ширинликлар, гўшт, сут маҳсулотлари билан савдо қиладиган бир неча бўлим-лари бор. Гастроном биринчи кундан бошлаб харидорлар билан гавжум бўлди. Харидорлар гастронотдан ўзлари истаган озиқ-овқат маҳсулотларини сотиб олмақда лар.

СУРАТЛАРДА:
«Гастрономия»нинг умумий кўрinishи.
Ширинликлар бўлимида. Л. Глауберзон фотолари.

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» БАЙРАМИГА

Сирдарё областининг қишлоқ районларига Тошкент шаҳар пар-тия ходимларининг бир группаси жўнаб кетди. Улар яқинда бўладиган «Ўроқ ва болға» байрамига тай-ёргарликда қатнаша-дилар.

Байрамнинг асосий мақсади оталиқ ало-қаларини мустаҳкам-лаш, пахта йигим-те-рини мавсумини на-мунали ўтказишда кол-хоз ва совхозларга амалий ёрдам бериш-ни ташкил қилиш, қишлоқ меҳнатқилла-рига В. И. Ленин ту-ғилган кўнининг 100 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини ба-жаришларида ҳамкор-лик кўрсатишдан ибро-ратдир.

Байрам кўни — 20 сентябрда Сирдарё об-ластининг колхоз ва совхозларида қишлоқ меҳнатқиллари н и н г Тошкент шаҳридаги норхоналар, муассаса ва ўқув юрти коллективлари билан уч-рашувлари бўлади.

Район марказларида эса ишчилар синфи билан колхозчи деҳ-қўнлар ўртасидаги дўстлик ва бутунлас-иттифоқий янада му-стаҳкамлашга бағиш-ланган йиллишлар бўлади. Буларда ян-яқин пахтакорлар ша-рафланади.

ДЕКАДА КУНДАЛИГИ

Серкўёш диёримизда давом этаётган қардош қирғиз адабиёти ва санъатининг ўн кўнлиги ўзбек меҳнатқилларида катта таассурот қолди-ряпти. Уларнинг гўзал Фарғонада, Аму бўйла-рида ва Зарафшон қир-ғоқларида — хуллас Ўз-бекистоннинг барча жо-ида баралла янграёт-ган қўшиқлари, кўйлари томошбинларга жуда манзур бўляпти.

Бугун

декада катнашчилари республика ёзувчилар, композиторлар, рассо-лар, театр ва кинемато-графия жаҳияти ходи-лари ижодий союзулари билан учрашадилар, келгуси режалари ҳа-қида фикрлашадилар.

Я. М. Свердлов номи-даги шаҳар концерт за-ли яна бир бор ҳамша-ҳар томошбинларимиз билан лиқ тўлади. Бу ерда Қорамўлда Уразов номили Қирғизистон Дав-лат халқ чолғу-асобла-ри оркестри катта кон-церт қўйиб беради. Шу кўни қирғиз эстрада ансамбли Тошкент дав-лат консерватория кон-церт залида катта про-граммада концерт кўр-сатади.

Алишер Навоий номили ўзбек Давлат кат-та академик опера ва балет театрида бир не-ча асарларимизни иштиёқ билан намоиш қил-дики. «Манас», «Асал», «Чулпон», «Отел-ло», «Ҳайбахш ўлим» каби опера ва балетла-римизни минглаб ўзбек томошбинлари кўрди-лар. Санъатимизни ўзбек элита манзур эта-олганлигини элдатиларининг — узлуксиз қарасакларидан ҳам билиш мумкин эди.

Декада мазмули ва мароқли ўтмоқда. Унинг ҳар бир кунда дўстлигимиз янада кенг қулоқ ёзганлигини илқорлоқ кўриш мумкин.

Мен шахсан ўз номиндан ва театр коллек-тиви номидан қардош ўзбек халқига янги бахт-саодат, меҳнатларида муваффақиятлар тўлимай.

©Эртага-танкчилар кўни

СССР Қуролли Кўчаларининг жанговар кўчаларидан бири танк-чилар байрами ҳар йили мароқ билан ўтказилади. Танкчилар ҳа-миша сергак ҳолда ўз постларида туришади.

СУРАТДА: язвод командири, гвардиячи лейтенант Ҳабиб Ней-матов дала машғулотида кўни. В. ДУБРОВЧЕНКОВ фотоси.

♦ Бизнинг интервью

Қутлайман

Шукр БУРҲОНОВ,
СССР халқ артисти

Ақоиб замоннинг кишиларини. Бепойи мамлакатимизда ҳамини тишлик ва шодлик ҳум сўмоқда. Дўстлар доимо бир-бирини-га меҳмондорчиликка борадилар. Янада қар-дон бўладилар. Қардон халқлар дўстлигини тарафқўр туғун байрамларини ўтказиш ана шу бахтиёр дамларга янада ярашиб кетади.

Қирғиз адабиёти ва санъати декадасининг тантаналарини кўриб беҳад қувондим. Назаримда бутун борлиқ ана гўзаллашиб кетган-дек бўляпти.

Дўстларимиз ҳаммасларини ҳам, томошбо-бинларини ҳам хурсанд қилишмоқда. Бу, ал-батта, биродарларимизнинг маҳорати, истеъ-доди ўсганлигидан далолат беради.

Бундай учрашувларнинг тез-тез бўлиб ту-ришини истаيمان.

БИР ОЛАМ ҚУВОНЧ

Уран САРВАТШИЕВ,
Ленин ордени Қирғизистон Давлат

академик опера ва балет театрининг бош балетмейстери, Қирғизистон халқ артисти

Биз қирғиз санъаткорларини лутфан тақ-лиф қилиб, санъат даргоҳларини бериб қўй-ганликлари учун ўзбек санъаткорларидан миннатдорим.

Алишер Навоий номили ўзбек Давлат кат-та академик опера ва балет театрида бир не-ча асарларимизни иштиёқ билан намоиш қил-дики. «Манас», «Асал», «Чулпон», «Отел-ло», «Ҳайбахш ўлим» каби опера ва балетла-римизни минглаб ўзбек томошбинлари кўрди-лар. Санъатимизни ўзбек элита манзур эта-олганлигини элдатиларининг — узлуксиз қарасакларидан ҳам билиш мумкин эди.

Декада мазмули ва мароқли ўтмоқда. Унинг ҳар бир кунда дўстлигимиз янада кенг қулоқ ёзганлигини илқорлоқ кўриш мумкин.

Мен шахсан ўз номиндан ва театр коллек-тиви номидан қардош ўзбек халқига янги бахт-саодат, меҳнатларида муваффақиятлар тўлимай.

Футбол

КУТИЛГАН АММО ҚИЙИН ҒАЛАБА

Кеча СССР биринчи-лигининг назабдаги уч-рашувида «Пахтакор» Москванинг «Локомотив» футболчиларини қабул қилди. Бутунитти-фок категорияли судья Баканидзеинг ишораси билан командалар май-донга қуйидаги состав-да тушди:

«Локомотив» — Ми-лес (Шалшов), Басалаев, Селивановский, Беляков, Шелудько, Димитриадис, Давидов, Атамалия,

«Пахтакор»нинг мух-лислари пойтахтдаги мағлубиятнинг ўзини олиб, албатта ғалаба қозонишга, айрим иш-қибозлар тошкентлик-ларнинг йирик ҳисоб билан ютишларига ишон-ган эдилар. Аммо ўйин-нинг бориши иккинчи таймининг ярмигача уларнинг умидларини оқламади.

«Пахтакор» — Пет-ренко, Доценко, Юну-сов, Иноятлов, Петухов, Варюхин, Раҳматуллоев, Мелкумов, (Исҳоқов), Бектошев, Красницкий, Иброҳимов.

лар эса очколар учун масъулият ҳис этмаган-лари ҳолда (чунки мос-квали темир йўлчилар қолган барча учрашу-ларда ғалаба қозонган-ларида ҳам олий лига-да қололмайдилар) жу-да эркин ҳаракат қи-лишди. Чап қанот ҳи-жумчи Шель ва коман-да капитани Атамалия бир неча чиройли ком-бинациялар ўтказишди.

Ана шундай комби-нациялардан бири 45-ми-нутда муваффақиятли аюланди. Дарвозабон мейдончасида жарима тўпини қабул қилган химожчи Беляков тўпини қиритди. Унинг 68-минутда ҳисоб 2:1

ўзларига кела бошла-дилар. Учрашуви пас-се ўтказган Мелкумов ўрнига тушган. Исҳоқов ўйинни жонлантириб юборди. Биринчи жа-воб тўпи ҳам унинг ёрда-ми билан киритилди. 67-ми-нутда Иброҳимовнинг чап қанотдан узатган тўпини дарвозабон қа-бул қилмаганди. Исҳоқов ўшаниб қолиб тўпини тўғри Бектошевга қайтарди. Бектошевга тўпини бўла билан дар-возага йўллаш билан бо-шқа чора қолмаган эди.

Орадан бир минут вақт ўтмаган ҳам эдики Исҳоқов меҳмонлар дарвозасига иккинчи тўпини қиритди. Унинг 68-минутда ҳисоб 2:1

пахтакорчилар фойдаси-га бўлди.

«Пахтакор»нинг сўн-ги ҳужуми пенальти би-лан аюланди. Судья Баканидзе Исҳоқовни жарима майдонида қў-пол йиқитилликлари учун темир йўлчилар дарвозасига 11 метрлик белгиледи. Учрашу-нинг 89-минутда Қирғизнинг ўзининг 99-тўпини ки-ришиб, ўйинга аю аса-ди. Ҳисоб 3:1. «Пахта-кор» фойдасига ҳал бў-лди.

Шу кўни ўз майдони-да Свердловский н и г «Уралмаш» командаси-ни қабул қилган «Ара-рат» яна йирик ҳисоб билан ғалаба қозонди. Ҳисоб 3:0.

Ватанимизнинг пўлат қалқони

14 сентябрь — танкчилар кун. Бу кунни барча совет халқлари қатори СССР Куролли кучлари ҳам тантанали суратда нишонлайдилар. Бу совет танкчилари меҳнатига берилган юқори баҳо.

Дохиймиз В. И. Лениннинг қаҳрига буюн Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида ташкил қилинган танк қўшинлари ҳозирги пайтда совет давлатининг ҳимоя қилишдаги ишончли кучга айланган. Шунинг учун ҳам улар фахр билан, ҳуруқлиқ билан қўшинларнинг зарбдор кучи, деб аташади.

Совет танк қўшинлари ҳақиқатан ҳам машаққатли ва шарофтли йўлни босиб ўтди. Улар интернационаллар бригадаси сафида Испания фашистлардан ҳимоя қилдилар. Хасан кўли, Халхин-Гол дарёси бўйларидаги жангларда чиниқдилар. Танк қўшинлари, айниқса Улуғ Ватан уруши йилларида мислига жасорат намуналарини кўрсатдилар. Улар ҳамма вақт ҳужум қилиб бораётган қўшинларнинг авангардига бўлидилар, немис-фашистлар томонидан зақинга босиб олинган шаҳар ва қишлоқларга биринчи бўлиб ёри кирдилар, биринчи бўлиб овоз қилинган қардош мамлакатлар — Польша, Руминия, Болгария, Чехославкия, Югославия ва Венгрия территорияларига кирдилар.

Танкчиларнинг мардлиги юқори баҳоланди. Партия ва ҳукуматининг алоҳида жасорат кўрсатган 250 минг танкчининг орден ва медаллар билан тақдирланди. 1150 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олишга муваффақ бўлиди.

Танкчиларнинг тарих саҳифасига аархал ҳарфлар билан ёзилган бу зафарларда танк билим юртимиз янгичиларининг ҳам салмоқли улуши бор, албатта.

Гражданлар урушидан сўнг Армияни қайта қуроллантириш борасида партия

ва ҳукуматимиз шонли равишда тадбирлар белгиледи. Улардан бири танк қўшинлари ҳаракат доирасини кенгайтиришдан иборат бўлди. 1932 йилга келиб, армияда танклар пайдо бўлди. Уларни бошқариш учун эса малакали мутахассислар, зарур эди. Шу тўғрйли Нинегород пилда аскарлар мактаби — танк мактабига айлантирилди. Сўнгра бу мактаб Тошкент танк билим юртининг олдди.

Ўтган йил билим юртининг 50 йиллик юбилейини нишонлади. Ана шу 50 йил давомида танкчиларимиз билим юрти соҳно масига ажойиб сатрлар ёздилар. Визининг танкчи-офицерларимиз япон милитаристлар билан Хасан кўли, Халхин-Гол дарёси бўйларида жанг қилдилар. Улуғ Ватан уруши йилларида Киев ва Харьков, Москва ва Ленинград фронтларида, Курск ва Орёл бўсағаларида душманга қарши ҳаёт-маёрот жангини олиб бордилар.

Ана шу жангларда кўрсатилган жасорат намунаси сифатида билим юрти аудиторияларида тарбия топган 46 Совет Иттифоқи Қаҳрамони номини ҳурмат билан тилга олиш мумкин.

Офицерларимиздан икки кишининг номи улар ўқиган ротанинг рўйхатида абадий ёзиб қўйилган. Бу — Испания республикачиларига ёрдам учун тузилган интернационалчилар бригадасига қўшилган бўлиб ёзилган ва бу урушда қаҳрамонларча ҳалок бўлган Георгий Склезнев ва Курск областидаги 245 тепалигида бўлган жангларда қаҳрамони Вальдемар Шаландилариди. Билим юртига кириваришда бу икки танкчининг барельефи қўйилган.

46 қаҳрамон... Уларнинг ҳар бири тўғрисида ҳаяжонланмасдан ҳикоя қилиб бўлмайди. Ҳозирги пайтда курсантларимизни улар анъанасига содиқ қилиб тарбияламоқдамиз.

Билим юртимизнинг Улуғ Ватан урушида танк қўшинларини малакали мутахассислар билан таъминлагани ҳамда тарбиячиларининг кўрсатган жасоратини партия ва ҳукуматимиз юқори баҳолади. Унга олиқ мукофот — Ленин ордени топирилди.

Урушдан сўнгги давр барча Совет Куролли Кучларида бўлганидек, билим юрти танк билим юртимизда ҳам ўқув моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қурулларнинг янги-янги турларини ўзлаштириш билан ҳаракатланади. Бу давр мобайлида биз, шунингдек, тайёрланаётган кадрларнинг сифатини яхшилаш ҳам аҳамият бераётимиз. Бунда, асосан, уруш қийинчиликларини ўз элмасида кўтарган командалар, сиёсий ҳодимларнинг ҳиссаси катта бўлаётди.

Билим юртимизда алоҳида бўлимлардан бирига полковник Шавкат Умаров ко-

мандирлик қилади. Тошкентлик Умаров 18 ёшида фронтга қўшилган бўлиб ёзилди. Ўш бўлишига қарамай, разведкага чиқиб ўз қисмини керакли маълумотлар билан таъминлаб турди. Шавкатнинг хизматлари бекор кетмади. Уруш тамом бўлганида унинг кўксига 4 Қизил Юлдуз ордени ҳамда 8 медал ва барча ҳарбий ҳаёти билан чамбарчас боғлашга аҳд қилган бу йигит танк билим юртига ўқишга кирди. Уни алоҳида баҳолаб билан бигираш, шу ерда хизмат қила бошлади. III Умаровнинг иш фаолиятини яхши тасаввур элиш учун бўлима курсантларнинг ўтган ўзу — йилда эришган натижаларини мисол қилиб келтириш ўрнили. Билим юрти тарихида унинг курсантларидан 50 процент битириш имтиҳонларини фақат алоҳида баҳолаб топиришди. Бу қурулди кучларимизнинг бронетанк қўшинлари ҳар томонлама етук,

сиёсий барнамол офицерлар ҳисобига тўлди, деган сўз. Ўз ишини жон-дилидан севган бундай офицерлар билим-юртимизда қўнқилини ташкил қилди. Астанин, Иванов, Инденко, Шульгин ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бу йилги ўқув йили кутлуг сана — дохий В. И. Ленин тутилган куннинг 100 йиллик юбилейига тўғрй келди. Шунинг учун ҳозирги кунда ҳар бир курсантнинг қалбига бир оруз — юбилейнинг сиёсий ва жаҳонвар таъбирларидан алоҳида баҳолаб кутиб олиш ҳисси ҳукмрон. Билим юртимиз курсантлари бу мақсадга албатта эришади.

П. М. РИЖОВ, Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номидаги Ленин ордени Тошкент олий танк командирлик билим юртининг сиёсий бўлими бошлиғи, полковник.

Бадий буюмлар фабрикасининг дўппи тикши цехидаги қизлар Захро Рикхсевича устоизимиз дейишди. У бу ердаги қарниб тўққиз йиллик меҳнат фаолияти мобайнида катта тажриба орттирди.

СУРАТДА: Захро Рикхсевича.

Ж. Раззоқов фотоси.

Дамашқ меҳмонларни кутлаяпти

ДАМАШҚ (АПН махсус мухбирлари). Сурия пойтахти Якин Шарқнинг қадимий савдо маркази сифатида маълум. Бизнинг давримизда бу шаҳарда ҳар йили ташкил қилинадиган халқаро ярмаркалар кенг оммалашаяпти. Ҳозир бу ерда 27 давлат ва қўшма компаниялар саноат маҳсулотлари намуналарини 16-мартга қадар кўрсатиб кўришмоқда.

Совет павильонига ҳар кун 30 мингдан ортиқ томошабин келади. Бу ерда СССРнинг 22 та ташқи савдо бирлашмаси экспонатлари намойиш қилинаяпти. Қўшма компаниялар учун совет павильонига бўлиш — бу инсоният тарихида биринчи марта социализм томон йўл олган мамлакат билан танишмиш демандир. Совет экспозицияси В. И. Ленин тутилган куннинг 100 йиллигига бағишланган мавзу билан очилади.

Бизнинг павильонини томоша қилувчилар Со-

ветлар юртининг ютуқларига қўйил қилиш билан бирга, бу ютуқларни Октябрь революцияси Россия халқлари аҳамият касб этиши лозим бўлган гидроэлектр қураётганлиги учун ҳам мақсадли бўлади. 1917 йилда баъжарият дохий-си Ленин бош бўлган революция тўғрйли ма на шундай йутуқларга эришилганлиги мумкин бўлди. — Д. Бар-дификр ва мулоқазалар дафтарига мана шу сўзларини ёзиб қолдирган. Дафтарда бундай сўзлар кўп. Сурияликлар совет халқи дунда кўпгина мамлакатларга бегарез ёрдам кўрсатганлигини мин наторчилик билан таъкидламоқдалар.

Совет павильони экспозицияси ривожланиётган Сурия эканомикаси талаблари ҳисобга олиниб ташкил қилинган. Саноат асбоб-ускуналар намуналаридан ташқари Братск гидроэлектростанцияси, сингери иририк ГЭСларнинг макети ҳам қўйилган. Сурия Араб Республикаси

ИНДИРА ГАНДИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕХЛИ. Бош министр Индира Ганди кеча Деҳлида бўлиб ўтган оммавий митингга сўзлаб: «Баниларнинг давлат иқтисодига ўтказилиши боршига қарши қарарамиз. Социал-демократик революция бўлганга олинб келди ва ҳалқ оммасининг актив қатнашуви ҳамда ҳаюкорлиги бу революцияни муваффақият билан мустақиллигидан — Ҳиндистон аҳолисининг дам беради, — деди. Барча табакалари фойдага олишлари учун

Вагонлар вақтида бўшатилсин

Шаҳримиз станцияларига вагонларда келтирилган юкларни вақтида тушириш ва юк орттириш учун вагонлар бекор туриб қолишига қўл қўймаслик халқ ҳўжалиғи учун зарур бўлган юкларни муҳаддидга манзилга етказиб беришда жуда катта аҳамиятга эга. Бундан ташқари юкларни ўз вақтида тушириш олган ташкилотлар вагонларнинг бекор туриб қолиши учун тўланадиган жаримадан холи бўладилар.

Тошкент темир йўли вагонлар оборотининг таъминлигини ҳисобга олиб шаҳар корхоналари ва ташкилотлари адресига келаятган вагон-вагон юкларини ўз муҳаддидга юк тушириш жойларига етказиб бермоқда.

Бирон шаҳардаги айри корхоналарнинг раҳбарлари айби билан бу юклар бир неча кунлаб туширилмай қолмоқда, оқибатда вагонларнинг бекор туриб қолишидан халқ ҳўжалиғи зарар кўрмоқда. Масалан, 1-уёсозлик комбинати адресига юборилган 8 вагон алабастр ва цемент Ҳамза станциясида икки кун туриб қолди. «Плавташкентстрой» эса Собир Раҳимов станциясига келтирилган 10 вагон қурилиш материалларини олиб кетмай, вагонларнинг қўллаб бекор туриб қолишига йўл қўйди.

Шу йил 10 сентябрь кунин биргина Тошкент вагонлар станциясида 48 вагон юк бўшатилиши қилиб кетди. Шундан 12 вагонда Тошкент ҳолодидиниға гушт келтирилган бўлса, 18 вагонда дон маҳсулотлари реализация базасига дон келтирилган эди. Қолган вагонлардан 14 таси кичик электроватор, 4 таси катта электроватор адресига юборилган.

«Масорбтор» фабрикалари ҳам вагонлардан юкларни тушириб олишда маъсулиятсизлик қилмоқдалар. Чунончи шу ташкилот адресига 9 сентябрь кунин келган 48 вагон юк вақтида тушириб олинган вагонларда ва цемент Ҳамза станциясида бир кеча-кундуз қолиб кетди. Салор станциясида эса «Хлопкошар» заводи адресига келган 6 вагон юк қолиб кетди. «Ўзбекбирлашув» базалари ва кўмир омаборлари ҳам ўз адресига келган юкларни вақтида тушириб олмаётди.

Шартномада кўрсатилган муҳаддидга етказиб берилган юкларни вақтида тушириб, вагонларни бўшатиб, беришга аҳамият бермаслик халқ ҳўжалиғига ҳанчелик зарар етказишини ҳисобга олган ҳам билиш мумкинки, Тошкент темир йўли узели бўйича 10 сентябрь кунин 344 вагон юк туширилмай қолди. Бу вагонлар вақтида бўшатилганда эди, уларга минглаб тонна халқ ҳўжалиғи юкларини ортиб, жойларга юбориш мумкин бўларди.

БЕЛФАСТ. Инглиз солдатлари шаҳар кўчаларида. ЮПИ — ТАСС фотоси.

Италия қолёйоскопи ИТАЛЬЯНЧА УНАШИШ

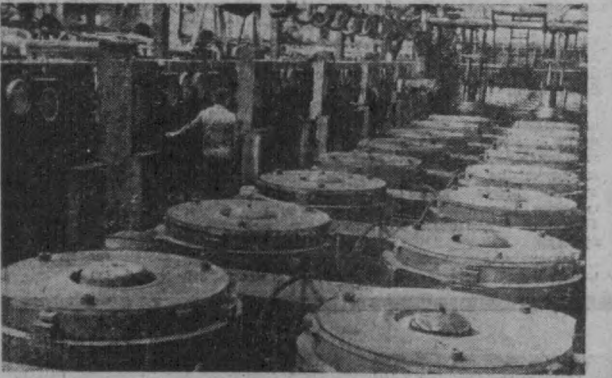
Нуору вилоятидаги (Сардиния ороли) кичик қишлоқнинг аҳолиси 48 ёшли Куарини Дезюгас ва 58 ёшли Анджелло Санпаннинг унаштанлигининг 25 йиллигини нишонладилар. Бундан чорак аср аввал «ёшларнинг» ота-оналари уларнинг никоҳига розилик беринди ва маҳаллий одад бўйича келин озгина сеп тўплаши, қўвв эса турар-жой топишнинг тамини ейиши лозим бўлиб қолди. Э. воҳ! Ҳаёт ўз билганини қилди.

Унаштангандан сўнг фақат 19 йилдан кейин келин ота-оналари ёрдамида гоят зарур бўлган парсаларнинг бир қисминини: қўрпа-ёстиқ ва идиш-товоқ топа олди. Лекин қари севишганлар қилмоқчи бўлган тўй ҳали узоққа ўхшайди. Деҳқон-қўвв бошлаган уйини қуриб битказиши ва ўзига сарполар сотиб олиши керак.

АВТОМОБИЛЛАР РЕКОРДИ

Италияда қанча автомобиль йўқолади? Бу унчалик оддий савол эмас. ахир 1968 йилнинг ўзида, «Автострада» журнали келтирган далилларга қараганда, 65 мингдан ортиқ ёни ҳар кун 150 автомобиль йўқолган. Автомобиль ўғирлаш бўйича мамлакат пойтахти Рим рекорд қўйди. бу ерда ҳар кун 46 автомобиль йўқолади.

Г. БАУТДИНОВ, АПН махсус мухбири.

Шимолий Ирландиянинг Лондондерри шаҳридан ташвишли ҳаётлар келяпти. Маҳаллий аралар полицияси ва Англия қўшинлари томонидан ўз ҳўқуқлари учун қўрсаётган Олустер аҳолисиға қарши қўйилган «Си-Эс» газининг таъсирига дучор қилинган болалар ва екскаваторнинг қасб-лавиб қолаятганлиги тез-тез қайд қилимоқдалар. Маҳаллий маъмурият ҳарбий докторлардан ёрдам ва масалаб беришни сўрай бошладилар. Докторлар эса бу газ ишлаб чиқарилаётган Порто-Давнедаги ҳарбий-химия лабораториясига расмий равишда мурожаат қилдилар.

Порто-Давне да и: таъбирлар газ узок давом этдиган таъсирга эга эмас деган жазоб келди.

Бирок мединлар ўёқда турсин хатто буржу-

НАҚ, ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИДЕК

Шимолий Ирландия аҳолиси «Си-Эс» газига қарши чиқмоқда

—3—16» деган ном билан ўн тўққиз янги хил қурул рўйхат қилинган. Улардан қўнчилиги «Си-Эс» газини асосида қўйиб қўйилган. Шунингдек, справочникда бу янги хил қуруллар қаҳрамонларнинг исми-лари билан қолланган хабар қилинади. «Энди Эндин» 17 сантиметрдан ошмироқ металл цилиндр бўлиб унинг ичинда «Си-Эс» қасуллаги, «Мэй-Мэй» бутун бери агрегат, унинг ёрдами билан газ пуркалади. Ҳарбийларнинг фикрича душман мудофаа истеҳкомлари ва ерости ишюстлариде турини мумкин. Бу агрегат ерости ишюстларини ва горларда ишюстини аъган Жанубий Вьетнам партизандарига қарши кенг қўлланилган.

«Си-Эс»нинг «Мити Мейт» деб аталган яна бир хослиси Жанубий Вьетнамдаги ерости ишюстига кириб қолган Австралия солдатининг сирли ўйимининг сабабини ошқор қилди. Бу ишюстда газ пуркалган эди. Бундан икки йил илгари унинг ўлимини газ никро-

мудофаа министрлиги ҳам бу газини Лондондеррининг тинч аҳолисиға қарши қўйилган учун рухсат беришни мумкин деб топти.

Порто-Давне да и: ҳарбий химия марказини таъбирбе маркази деб атайдилар. Аммо, Лондонда чиқаётган газеталарнинг берган маълумотлари бўйича у ерда газ ишлаб чиқариш конвейерлаштирилган. Фактларнинг қўрсатишича ҳарбийлар ва полиция қурулди томонидан қўлланилиб кишиларга жанг-жафо келтирмоқда.

А. УГЛОВ, АПН мухбири. Лондон.

ОНАМНИНГ КЎЙЛАГИ

Онам ювибди
Уз кўйлагини,
Дорға ёйибди
Уз кўйлагини.
Елда елпиди
Ола байроқдай;
Менга кўринди
Байрам оқшоми
Атай ёйилган
Турфа чироқдай.
Бориб кидилмаем,
Совун хиди бор;
Онам кўйларин
Майин хиди бор.
Онам кўйлагин,
Онам кўйлагин,
Кетмагин энжор
Кўзини унгиди;
Онам борлигин
Дорға сўйлагин,
Кўйибди айна,
Ёйилди айна,
Минг бор.
Юз минг бор,
Келганда элким,
Байроқдай елпин.
Онам кўйлагин,
Онам кўйлагин,
Сен менга байроқ,
Сен менга байрам,
Сен менга чироқ.

Тошкентнинг «Эрам» боғи

ЛАВҲА

Тошкент ботаника боғи! Бу боғ ҳақида кўп эшитганман. Унинг сўлим бағрида планетамизнинг турли бурчакларида ўсувчи хилма-хил ажойиб ва ғаройиб ҳусусиятли ўсимликлар ўстирилади.

Мен кўни-кеча Тошкентнинг «Эрам» боғи деб аталувчи шу боғда бўлдим. Боғга яқинлашиб билан турли кушларнинг хониша қўлоққа чалинади, майин эсан шабада сочларингизини силб, турфа анвоий гулларнинг хиди ни келтириб димоққа уради. Узингизни қалин ўрмон қучоғига кириб қолгандек ҳис этасиз.

Атиргул япроқларини бегубор қафтларида аялаб кўтариб оқётган ариқча ёқалаб боғ ичкариси томон борилман. Ариқ ёқасида сувага ҳазин бош эгиб турган бир дарахт диққатини тортди. Ҳамроҳим, ботаника боғининг илмий ходими Рўзимат Мавлонов ҳам тўхтаб, секин гапирди.

— Бу «йилқоқ» толи. Европада олиб келинган, ўсиши яхши.

— Саловатлигимизга бу дарахтнинг фойдаси катта. Гулдан мензара кашф этишдан ташқари, ҳавонинг турли ғуборлардан тозалайди. Унинг со-

ясида қоранг чиқарган одамнинг ёнрак фойялиги яхшиланади. Хотирани мустаҳкамлайди,— деди Рўзимат ака.

— Бундан ташқари, боғимизнинг Европа ўсимликлари дунёсида 404 хилдан ортиқ дарахт ва буталар. Узбекистон қилимига мослаштирилган. Ана, сиз кўриб турган анвоий дарахт — каштан. Ундан сифатли қуриш материаллари тайёрланади. Липа, оқ қайин, эман, ғарб наматы, дўлана, ёввойи олма, грабларнинг хусусиятини гапирсам бир дoston. Буларнинг кўпчилигини Қрим ва Кавказдан келтирганмиз.

Боғ айланга юрибмиз. Гўё саҳий табият Тошкент «Эрам»да ўзининг бутун ўсимликлари дунёсини яратиб қолган маҳоратини ишга солган.

Тошба. Шу зарраси олтин она тулғоримизда Американинг 401, Хитойнинг 1000, Узоқ Шарқнинг 280, Европанинг 380, Урта Осиёнинг 350 хилдан ёввойи ўсимликлари яшнаб ўсганлиги кишини жуда қувонтиради.

Бу ерда Африка қитъасидан, Индонезия, Хиндистон ва Боша анвоий элтирилган келтирилиб, серкуш ўз-бен тулғорига мослаштирилган юзлаб ёввойи ва маданий ўсимликлар бор.

Боғда олиб борилаётган илмий ишлар буйича директор ўринбосари, биологик фанлари доктори Аҳмад ака Усмонов ҳузурда бўлдим. У киши шундай деди:

— Бу боғ она-Ватанимизда немис фашист газдалари тор-мор келтирилгандан сўнг барпо этила бошланди. Унда қали боғимиз жуда кичик ва қашшоқ эди. Бор-йўри бир неча юз хилгина кўпинча хоначи ўсимликлари ўстирилган, холос. Эндиги «Саксон» тектар майдонини ташкил этган тажриба участкасида 6 минг хилдан зиёд ёввойи ва маданий ўсимликлар ўстирилди. Бундан 2500 таси республикамиз флораси учун мутлақо ёт бўлган янги ўсимликлардир.

Боғда теракнинг 110 дан ортиқ хил-нави ўстирилади. Бу терак-

лар ичида бир йилда 4 метргача ўс-диганлари ҳам борки, улардан 5-6 ёшдаёқ муҳим қуриш материаллари сифатида фойдаланиш имконияти туғилади.

Келажакда боғ янада кенгайтирилади. Унинг кенглигини 100 гектарга етказиш планлаштирилган. Ҳозир шу мақсадда 130 мутахассис тинимсиз меҳнат қилапти. Булар ичида академик, фан докторлари, кандидатлар, малакали лаборантлар, илмий-тадқиқот ишлари олиб борапти.

Боғ ҳар йили 16 минг лавет уруғ намуналарини тарқатади ва шунча миқдордаги бошқа уруғ намуналарини қабул қилиб олади.

— Боғимиз олимлари Ўзбекистон дендропаркис китобининг 1 ва 2-томларини нашр эттиришди. Китобнинг III томи ҳам яқин кунларда босмадан чиқади.

Гўзал ва оромбахш Тошкент «Эрам»нинг бунёдкорлари ва жонкуярларига ижодий ишларида муваффақият тилаймиз.

Р. ХУЖАМОВ.

МИНИАТЮРАЛАР

Тўйда

— Яхшигина уйим бор. Ҳеч нарсдан камчилигим йўқ, мени барча ҳурмат қилади, севади, дўстларим билан қариндош-уруғларим меҳдан ҳеч нарсани аяшмайди, сўнгги кўйлагини бўлса ҳам беришга тайёр. — дея нақ танарди Жавоббек. — Менинг тўйимда кўйнинг ўзидан бир эмас ўн саккизи келди.

— Менинг тўйимда фақат одамларгина бўлибди, — деб қўяқолди, Алан.

Икки ойлик

Тина ўзгача буюмини олишга суяғи йўқ. Бир кун у совхоз директорининг олдига кириб боғ кўриқчисини этиб тайинлашни сўради.

— Агар уни ана шу кўриқчи-

лик вазифасига қабул қилсангиз икки ойлик ҳақ тўлашга мажбур бўласиз, — дея тапқа қўшилди Алан.

— Менга бир ойлик маош ҳам бўлаверади, — деди Тина.

— Сен-ку рози бўлаверасан-у, лекин боғни сендан кўриқлаганга ҳам ойлик тўлашга тўғри келади-да, — деди Алан.

Шунақаси ҳам бўлади

— Элдорнинг шундай яхши ота-онаси бўлатурди. Ҳа, безори ва ишқимас. Кимга ўхшаганига ҳайрон бўласан, киши? — деб одамлар гаплашмишарди.

— Ҳайратланидиган ери йўқ, — деди Алан. — ахир у туқ уйда оч ўсганлардан-да.

Ишонсамми, ишонмасамми

Текбет бир, томондан ўзини атеист, иккинчи томондан диндор ҳисобларди. У:

— Муллага мутлақо ишонмайман, худого аёз гап-сўзсиз ишонмаман, — деб тақрирлашни ахши кўрарди.

— Сен худого ҳам ишонмайсан, — деди унга Алан.

— Негашунадай деб ўйлайсан?

— Ахир худо муллаларнинг дуо-фотиҳаларида яшайди-ку.

Бўрининг хатоси

Алан тегирифта жўхори олиб бориш учун Додрижнинг уйига эшганини сўраб борди.

— Жоним билан берардим, —

деди Додриж. Ундан кейин энг секинми қўшнимсан, кўрулди экан, ўтган тунда эшганини бўрилар еб кетибди.

Алан Додрижнинг ҳийлакорлини билди, саройга қаради. Эшгани бойлоганлиқ турарди.

— Эшакка жабр бўлибди, — деди Алан эгасига қараб.

— Эшакни егандан кўра бўрилар мана бу ёлғончи ҳўжайинини еса бўлар экан.

Кўтарилибсан

Жамолани ёмон ишлагани учун район марказидан ишдан олиб, тоғда қойлашган сут тоғар фермасига мудири этиб юборишди. У Алани учратиб, лавозимини пайсатириб қўйишганидан шикоят қилди.

— Инглишчапсан, Жамолан. Илгарин сен пастда эдинг, энди бўлса барзатга юқоридан қарайверасан, — деди Алан.

Тиббиёт ажойиботлари

ВИТАМИН ВА ФИТОНИЦИДЛАР КАШФИЁТИ

1880 йили рус олими Н. И. Лунин имёвий сунъий сут тайёрлади. Бу сут билан 10 та сичқонни овдатлантириб турди. Бироз вақтдан сўнг сичқонлар серулку, намҳаранат бўлиб, бирин-кетин ўлиб қолаверди.

«Нега шундай бўлдики?» деб ўйлади олим. Ахир, сичқир сутидек сунъий сутда ҳам оқсил, ёлғар, калд, сув, минерал тузлар бор эди-ку. Демак, сичқир сутдада ҳаётга тегишли яна бир нарсаси бор экан-да.

1893 йили голландиялик врач Эйкман Ява оролида ишлаганида, У оролда тарқалган «бери-бери» деган касаллик устидан бош қотарди. Бир кул товуқлар қаттиқ олдидан ўта туриб назари шумшайиб турган кўзи юмук товуқларга тушибди. Товуқларнинг ейдиган овқат остидаган, яъни қишқир йўқ шолан экан. Шунда Эйкман товуқларга дам-бадам шолни қишқир едирди. Товуқлар тез орада соғайиб кетишибди.

Лунин ва Эйкман тажрибаларидан хабардор биохимик Фунн шолни қишқирдан шифобахш модда топиб, уларни «витамин» («арта» — ҳаёт) деб атади.

Пилэ, саримсоқ, апельсин, лимон, мандарин, арча хилларидан микроблар олдидан лоҳас бўлиб, сўнг уларидан Бу аҳолини биринчи марта 1928 йилда рус олими Токкин пайқайди. Дарҳақиқат, сабабот, мева ва дарахтлар ўзларидан учувчан моддалар — фитонцидларга микроблар бардош беролмас экан.

Келажак тўғрисидаги илм-футурология тобора дадил қадим ташлоқни фанга айланиб бормоқда. Ҳаёл, таъбир жоиз бўлса, илмий пойдеворга эга бўлиб бормоқда.

Ҳаёл билан ҳақиқат ўртасидаги илгари ҳаёт узоқ масофа бугунга қадар фан ютуқлари туфайли қатъиян қисқариб кетганини кўрсатиш учун, сўз-имиз охирида биринчи мисол келтириб ўтамиз. Ҳозирги вақтда янаб ижод этилаётган таъқиқ ингибиторли ва ёвулчиси Артур Клакк бўлган бир неча йил олдин «Келажак нишончалари» деган китоб ёзган эди. Асарда нисон Ойга 1970 йилда биринчи бор қадам қўйди, дейилган. Қараган, ҳаёт ҳаёлини бир йил орқад қолдириб кетибди. Шу тариқа, илм-фанга, мантиққа асосланган ҳаёл ҳаётини бийотибди, унга темир қанот бахш этди, ҳаёт эса ўз навбатида, ҳаёлининг тобора юксак парвози учун қўлай шарт-шароит яратиб беради.

Анвар МУҲАММАДҚУЛОВ.

ОЙЛА ҚУВОНЧИ

Ботуми районидаги Гоино тоғли қишлоғида яшовчи почтабон йигит Абусалом Қоқоладзеининг қувончи чексиз. Умр ўтдоши Надежда бирданга уч фарзанднинг — икки ўғил ва бир қизнинг онаси бўлди.

Энди Қоқоладзеининг 6 фарзанди — тўрт ўғил ва икки қиз бор: СУРАТДА: арав Даражон Гургенидзе ва Надежда Қоқоладзе чақалоқлар билан.

В. Дубинин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ГУЛЛАР КЎРГАЗМАСИ

Наманган шаҳридаги Пушкин номи паркда гуллар кўргазмаси бўлиб ўтди. Кўргазма қатнашчилари — корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва билим юрталарининг коллективлари, ҳаваскор гулчилар рағбатанг муаттар гулларни намоиш қилди. Айниқса, Япония, Перу, Боливияда ўсатган гуллар томошабинларда катта қизиқтириш уғотди. СУРАТДА: (чанадан ўнгга) Бутунитифоқ қалқ ҳўжаллиги ютуқлари инвентаризация катта агрономи Л. Толоконникова, Намангандаги Пушкин номи паркининг директори Х. Нурматов ва кўргазманинг биринчи муҳомотига сазовор бўлган шахар кўшаламзорлаштириш ҳўжаллигининг гулчи агрономи Э. Алихонов.

Е. Корнеев фотоси. (УзТАГ фотохроникаси).

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Худойберган, тинчликми?

— Дўстим Карим, жон билан бемор кўргани кетяпмиз.

Жойини тойдди.

Уятчан ошди.

— Сей уятсиз, яна кўни билан пивхонада утиргандирсан?

— Йўқ дада! Мен урта ресторан ва битта кафеда бўлдим.

— Валиқон, сенга ука сотиб олдин, қара.

— Шунинг пулига велосипед ҳам берарди-ку!

А. Ҳолиқов расмлари.

ХАЁЛДАН-ҲАҚИҚАТГА

ган хитоби ёдимга тушиб кетди.

Ҳақиқатан ҳам. Ойга чиқиш ҳақидаги фикр-оқамларда, бундан 40-50 йил бориноқ, 1-111 аср илгари туғилган йўқ. Бу ҳаёт минг йилдан ортиқ тарихга эга бўлиб, инсон Ойнинг ҳам висолда етган бугунги кунда, Ойга чиқиш гоиси босиб ўтган узоқ йўлга бир назар ташлаш фақат қизиқарли ва мароқлигина эмас, ибратли ҳамдир.

Қадимги замонга оид археологик қазилмалар орасида қанотли одамларнинг ҳайкалча-лари ҳам топишган. Шунингдек, мисрликлар ҳаёт маъбудаси Невидани, месопотамияликлар ўзларининг Мардук деган худоларини, мусулмонлар фаршталарини қанотли деб биллишган.

Қадимги юнонларнинг Дедал ва Икар тўғрисидаги машҳур афсонаси қанотли кишилар тўғрисидаги ривоятларнинг энг ажойиб бўлса ажаб эмас. Фалакнинг гардиши билан ўта юрта бориб қолган Дедал куш пат-ларидан қанот ясай-ди-да. Ўғли Икар билан бирга бу қанот билан бирга ўз ватанига бўлмади, ўз ватанига учиб кетмоқчи бўлди.

Бевосита Ойга учиб мавзусида дастлаб қилим тебратган киши эрамининг иккинчи асрида яшган юнон элбни ва файласуфи Лукан Самостас бўлиб, у ўзининг «Ҳақи-

яттибори билан гумал-литар илм вақили бўлган Данте энк қилинган маълумотларни келтиришда бирон-бир илмий манбадан фойдаланганим? Ҳа, фойдаланган экан. Маълум бўлишича, Данте бу маълумотларнинг кўпини XI асрда ўтган буюқ ўзбек олими Аҳмад Фарғонанинг ўша вақтда латинча тар-жима қилиниб, бутун Европада машҳур бўлиб кетган «Астрономия асослари» деган китобидан олган экан.

Демак, астрономияга салмоқли ҳисса қўшган Фарғоний, Бҳурий, Улўғбек, Али Қўшчи каби зотларни еттиштириб берган Ғу-та Осиё халқлари қонноғта «дарча» очинида фақат бевосита эмас, маълум маъ-нода билвосита, яъни илмий асарлар орқали ҳам иштирок этганлар, дейиш керак.

Тунги ёритқичимиз тўғрисида ёзилган илмий-ҳаёлий асарлар тўғрисида сўз борар экан, француз адаби-лати Шато де Бержеракнинг «Эга олам, ёхуд Ойдаги давлатлар ва империялар» деган асарини эслаб ўтмас-лик мумкин эмас. Ёзувчи бу асарда ўзининг Ер. Ой ва Кўйш оралиғида қилган саё-ҳатларини физика қону-нлари нуқтан назари-дан асослашга ҳара-кат қилди.

Кишиларнинг фаза-га шу жумладан, Ойга саёҳати тасвирланган

Харорат, намлик, тупроқ ва ҳавонинг состави, нур тақсимлаш — ҳаммаси биология қўлида. Ердаги оранжерияларда эса буларни ҳолга келтириш мумкин. Бу ерда атмосферага тарқалиб, Ер сиринга ҳеч қачон етиб бормайдиган ҳаёт қачон етиб бормайди. Ердаги оранжерияларда эса буларни ҳолга келтириш мумкин. Бу ерда атмосферага тарқалиб, Ер сиринга ҳеч қачон етиб бормайдиган ҳаёт қачон етиб бормайди.

Геотропизм, — дедим мен. — Ҳа, геотропизм. Илмлар Ернинг тортиш кучи йўналишига қараб, нисбатан қандайдир ҳолатда бўлиши мумкин. Модерни индустриаллашган ҳаётда экинчи даражадаги табиқани ҳаёт қачон етиб бормайди. Ердаги оранжерияларда эса буларни ҳолга келтириш мумкин. Бу ерда атмосферага тарқалиб, Ер сиринга ҳеч қачон етиб бормайдиган ҳаёт қачон етиб бормайди.

Краммернинг табиати бузилапти. Мен йўлакча учиб чиқдим. — Ерроқ Артемьев! Сизга хат бор! — дедим овоз эшитилди орқадан. Ёшгина «почта» қиз конверт узатди. Мен уни ташналик билан олдим. Каз Юлдузига келганимдан бери биринчи хат олдим. Ахир, Марка ёпиштирилган. Тамгада Ленинград деган ёзув. Юрагим ҳаяжондан ҳарикан кетди. — Ленинграддан хат, — деди қиз. — Мен бу шаҳарда ҳеч қачон бўлмаганман. Айтингчи, яхши шаҳарми? — Ажойиб шаҳар! — жавоб бердим мен шавқ билан. — Москвадан кейинги энг яхши шаҳар. Менга Москвадан кура ҳам кўпроқ ёқди.

Шундай деб, Ленинграднинг Стрельна ва Пулково баландликларига тўғрисида кетган янги кўчаларни ҳақида, унинг ажойиб боғчалари, шаҳарга Венеция қиёфасини берувчи хўшманзарра каналлари ҳақида, метрополитен ҳақида, чанг ва завоқфабрика дудларидан томон ҳоли Ленинград ҳавоси ҳақида, сон-саноксиз кўприклардаги йўловчининг шамолдан асровчи шива тўғрисида ҳақида, болаларга мўлжалланган қишлоқ боғчалари, биринчи даражадаги музейлар, театрлар, кутубхоналар тўғрисида мароқ билан қиёқ қилдим.

Хатто иккинчи ҳам уларга кетган. — дедим мен. — Атрофдаги юзлаб кинотеатрга қўйилган торф бот-

қоқликларни қуритилди, лойқа босган дарё ва кўллар тартибга келтирилди, шаҳар четидан баъзи каналлар қўйилди, хўшманзарра айланган қишлоқ. Ҳавонинг намлиги анча қамайди, унинг тозаллиги эса Ленинградликларга кўшмача оғиб бори бериш эҳди. Энди ҳар қандай автомобил ва юк машинаси шаҳарга лой ва чанг олиб кираёлиши учун аввал гилдиракларини ювиб, кейин шаҳарга қиради. Нимасини айтасиз! Ленинград — Ленинград!

Ленинградга албатта борама! — деди қиз ва бош иргаб, нари учиб кетди. Хатни олдим. Лаборантнинг лабораториядаги ремонт ишлари тўғрисида ҳақида ёзилди. Кейин, янги асбоб-ускуналар ўрнатилган эмиш. Янги аппаратларнинг ўрнатиб бўлгандан кейин лаборатория профессор Габова билан бирга Арманс-тонга юнари эмиш, чунки менинг хали-бери қайтишимдан умидларини узишгиди. Мен тўқилганим кетдим. Еки ҳаммасини ташлаб, Ерга жўнаб қолдимми? Крамер кириб ҳаёлимни бўлди. Оранжерияни кўрганимдан кейин-эса яна ҳаммаси нарсани унутдим. У менда жуда кучли таассурот қолдирди.

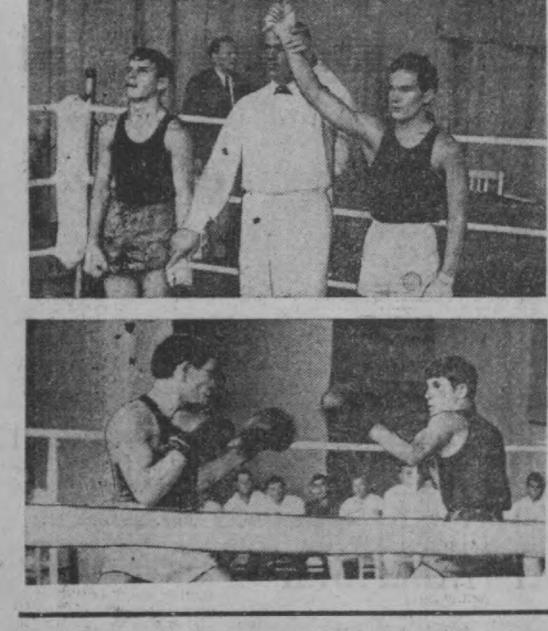
Лексин у ёққа тўғридан тўғри кириб бормадим. Крамер менга, гарчи фазовий бўлишда мўлжалланганидан анграқроқ бўлса ҳам, «ғаввос» кўстими кийганини таққил қилди. Кўстимга радиотелефон ўрнатилган эди. — Оранжерияда босим бу ердасидан анча паст, — деди Крамер. — Атмосфера-сида эса карбонат кислотаси анча кўп. Ерда карбонат кислотаси атмосфера-нинг атиги уч мингдан бир бўлагини ташкил этса, оранжерияда — уч юздан бир қисминини ташкил қилади, айрим бўлимларида эса бундан ҳам кўп. Бу нисон учун хатарли.

Аммо ўсимлик учун, асти қўлаверасиз!.. Худди тош дарида ўсгандай ўсад! Крамер бирдан ҳеч нарсани ҳеч нарса йўқ кула бошлади, кулганда ҳам, назарида, жуда узоқ кўлди. — Бу сфаандрларда, — деди у нийҳат кўлдан тўхтаб, — радиотелефон бор, гапашини учун бир-биримизга бошимизни ҳам қилиб ўтирмаймиш. Тез орада фазовий сфаандрларга ҳам мана шундай радиотелефонлар ўрнатилди. Бу жуда ҳам қулай, нима дегингиз? Бунга, назаримда, сиз Ердан олиб келган табиқанинг ичтиро қилган.

Крамер менга қўз қисиб қўйиб, яна кула бошлади. «Ким кимни олиб келди экан, — қўлганидан ўтказдим мен, — инингизни Крамер бутун нега бунча кулаверасиз?». Биз атмосфера камерасидан ўтиб, ракетани оранжерия билан тўғритувчи узун йўлак бўйлаб учиб кетдик. — Бизда бир неча оранжерия бор, — дед жаврабди Крамер. — Биттаси, учиб келатиб кўргангизга ўзини оранжерия, — Ҳа-ҳа-ҳа! Эсингиздами, четга учиб кетганингизга сал қолган эди, шундан кейин кучукчадай боғлаб олган эдим. Ҳозир янги, конуссимон оранжерияга кетамиз. У ерда, ракетадан каби, оғирлик мавжуд, лексин жуда оз. Ерданинг атиги мингдан бир қисми. Биз бир метр келганидан дарахтдан узилган япроқ ерга янгирма дарахтдан кейин тушди. Лексин шу дарахтдаги оғирлик кучи барча қишлоқ ва чангларнинг пастга қўқиши ва пашанга мавжуд, лексин атрофда учиб кетмай, ерга тўқилиш учун қиёқ қилди. Сиз хали «вазисиз» ва «вазисиз» қўқилганингиз йўқми? Ажойиб! — бирдан у хиройин қиёқ бошлади ва кетидан яна хунук кўлди. — Яна бир қанча тажриба лабораторияларимиз ҳам бор, уларда оғирлик кучи мутла-

Янги чемпионлар

Оқруғ офицерлар уйининг ёзи кинотеатр биносида қиз-қиз «жанталар» беш кун давом этди. Бу ерда бўлиб ўтган бокс мусобақаларида СССР биринчилиги учун 1950—1952 йилларда тузилган ёшлар иштирок эттиди. Улар қаққонлик, эпчиллик ва кучлилик фазилатларини намойиш этиб, бокс муҳлисларининг олқишига сазовор бўлдилар. Мана, бир гуруҳа ёшлар СССР чемпиони унвонига сазовор бўлишди: С. Филимонов (Молдавия), Ю. Кочуев (Ўзбекистон), А. Спиркин (Туркия).

А. РАТКВИЧЕВ (Ўзбекистон), В. АРАНОВ (Ўзбекистон), И. МАСЮКОВ (Ўзбекистон), В. ФОМИН (Ўзбекистон).

СУРАТЛАРДА: С. Филимонов (Ўзбекистон) билан Г. Черноусов (Туркия) ўрашув. Судья С. Филимоновнинг галаба қилгани қайд қилиб, қўлини кўтарди.

Улкан кўприк. Викато шаҳрида янги кўприк қурилиб, унинг узунлиги 2063 метрга етди. Кўприк Косаюк ва Хонсю оролларини тўғритувди. (Япония).

Болалар хавфсизлиги учун. Савдода ёш автоустилар учун креслолар пайдо бўлиб, уларнинг уларни қарши қабул қилишларида кресло-қўшмачи пластини мате-риалдан тайёрлаган ва эҳтиёт қарамлар билан таъминланган. Камар қўлларини шундай конструкциядан, болаларнинг ўзи уни ечаолмайди. (Англия).

Уч ёшли спортчи. Тривьер шаҳрида Мануэла

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ. 13 СЕНТЯБРЬ, 1959 й.

РАДИО

13 сеп-тябрь ШАНБА. БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 Ўзбекистон радиоси хори-нинг концерти. 18.40 Спорт эшит-тириши (Ўзбекистон). 19.20 Киргизистон сангит усталарининг концерти. 20.00 «Лениншона» программаси (Ўзбекистон). 20.30 Вахт кўшиқлари. 21.00 «Қардош коммунистлар партиялар ҳаёти» (Ўзбекистон). 21.00 «Қишлоқ радио клуби» деган мазмунда эшитти-риш. 22.20 «Шанба оқшомида» де-ган концерт. 23.10 Ўзбекистон ра-диоси ва телевидение солиқлари-нинг концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 Ҳажайи ҳикоялар (Ўзбекистон). 19.30 «Киргиз дўстларимизнинг суз-

ТЕЛЕВИЗОР

13 сеп-тябрь ШАНБА. БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 Эстрада шинавандалари, сизлар учун 18.50 Телевизион янги-ликлари. 19.05 «Ўзбекистон чорвадо-ри» программаси. 19.55 Курсату-лар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ. 20.00 Қишлоқ клуби. 21.00 Янги-чиликларнинг таъабаларига муво-фиқ концерт. 22.00 «Бўрилар оран-жерда» ГДР ишлаган телевизи-он фильмининг 3-серияси. 23.30 Янги-ликлари. 23.45 «Тенисизм — замона-миз ойнаси». 00.15 Эфирда «Моло-дость». 01.15 Раёсли телевидение программаси. 03.00 Янгиликлар. 03.15 Курсатулар программаси. 03.20 Москва курсатуларининг охи-ри.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. МОСКВА КЎРСАТАДИ. 19.00 «Вилли». Илим-оммабои-программа. 19.30 Янгиликлар. 19.50 Киножурнал.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1411 да Пар-вона.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Венгер ва совет цирки артистлари-нинг гастроллари.

КИНО. 13 сентябрда ҚИШКИ БИНОДА. Тирин мурда — «ЎЗБЕКИСТОН».

РАДИО

14 сеп-тябрь ЯКШАНБА. БИРИНЧИ ПРОГРАММА. ТАҢҚИЛЛАР КҮНИ. 6.15 Тонгги концерт. 7.45 «Мактаб ва жамоатчилик» деган эшиттириш (Ўзбекистон). 8.25 Халқ талантилари кон-церти. 9.30 Олтин водий қўшиқлари. 10.10 «Табассум» радиожурнали. 11.35 Шўх концерт. 12.15 «Эрталабки салом» (Москва). 13.30 «Таъкиллар, сизлар учун» деган концерт (русча). 15.00 «Ватанингиз учун ўқимас қалон» деган суҳбат (Ўзбекистон). 15.30 Ўзбе-кистон сангит усталарининг кон-церти. 15.50 «Олмалиқ зарбдори» (Ў-

ТЕЛЕВИЗОР

14 сеп-тябрь ЯКШАНБА. БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 Курсатулар программаси. Ўзбек тилида. 10.00 Гимназия ҳамаи учун. Рус тилида: 10.20 Бола-лар учун. «Шокар қасрдан келган». Кинофильм. 10.30 «Эвелоқча». Теле-журнал. 11.00 Болалар учун. «Қор малика». Мультифильм.

Ўзбек тилида: 12.00 Ҳукумлар учун. «Оталар жасорати». 12.45 «Ўйлар». Ўқилиш фильми. 13.45 «Шили» студияси кўрсатади. «Марди-лик — мангулик». 14.35 Курсатулар программаси. 17.00 ЎЗБЕКИСТОНДА КИРГИЗ АДАБИЙИ ВА САҢЪАТИ ДАВЛАСИННИНГ ЁШИЛИШИГА БА-ҒИШЛАНГАН ТАҢНАЛИ КЕЧА. На-вой номидида Давлат академик опе-

ТЕАТР

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ. 22.00 «Иван Брозия қўриқда». Вадий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ. 22.00 Интервидение. Футбол бўйича жаҳон биринчилиги. ЧССР — ВЕН-ГРИЯ. Иккинчи тайми. 22.50 «Бўри-лар оранжерда бўри». ГДР ишлаган телевизион фильмининг 4-серияси. 01.00 «Бити кун». Халқаро программа. 01.45 Москва курсатуларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. МОСКВА КЎРСАТАДИ. 12.00 Болаларнинг ерталабиди гим-назия машғулотлари. 12.15 Янги-ликлари. 12.30 Ҳукумлар учун. «Бу-дизм». 13.00 Музикали киноса. 13.30 Архитектура соҳасида СССР Давлат мунофотирини беришга ба-ғишланган эшиттириш. 14.00 Ўсим-лар учун. «Нозовчилар» телеклуби. 14.50 Ҳукумлар учун эшиттириш. 15.20 Интервидение. Укумлар учун. «Ҳар томонда қўлиқ китир». 16.00 «Ианговар машина экипани». Тан-килар кўнига бағишланган эшитти-риш. 16.30 Интервидение. Сангит оламиди. Варшава маркази. Эшитти-риш Польшадан олиб кўрсатилди. 17.00 Қишлоқ янгиликлари. 18.00 Раёгли телевидение програм-маси. Хонжой бўйича СССР биринчи-лиги. «СПАРТАК» — ЦСГА. Таннафу-с вақтида янгиликлар. 20.30 Раёгли телевидение программаси.

1969 йил 24 сентябрь кунда соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фан-лар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлими-нинг физика бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Обсер-ватория кўчаси, 85-уй, конфе-ренс зал) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

МОСКВА КЎРСАТАДИ

1970 йил 24 сентябрь кунда соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фан-лар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлими-нинг физика бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Обсер-ватория кўчаси, 85-уй, конфе-ренс зал) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

Б. Каппов: «Редиземель эле-ментлари билан ақиллаштирил-ган флюорит тинидаги кристал-ларнинг баъзи радиацион оп-тик ҳодисаларни текшириш» де-ган темада; техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

В. А. Киреев: «Нейтрон гене-ратори ёрдамида металл бўлими-ларидида атомоферининг процент микдорини аниқлаш учун авто-матик қурилма» деган темада;

ДИССЕРТАЦИЯ ЕКЛАДИЛАР

Диссертациалар билан акаде-мия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқева кўчаси, 1-уй).

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.00 «Иван Брозия қўриқда». Вадий фильм.

РЕСПУБЛИКА БИЛИМ УНИДА

(Кирон кўчаси, 24-уй) 14 сентябрь кеч соат 7 примда

ИЖОДИЙ ҲИСБОТ. Ўзбекистонда ҳаётимиз кўрсатган артист Мухаббат ШАМАЕВА ва Радио телевидение солисти Илбс МАЛЛАЕВЛАР қўйилди.

Кечда Ўзбекистон халқ арти-сти Кундуз МИРКАРИМОВА, Ди-лафруз НАББЕРОВА, Клара ДУСТ МУХАМЕДОВА, Зоирини СУЛТО-НОВ, Шукрур АЛИМУЛОВ, То-либон ТУРАЕВЛАР қатнашди. Кечани шонир Енгин МИРЗО олиб борди.

УЗБЕКИСТОН КИНОМАРАЗИ Илмий Комитети. Индекс 64578. НАШР 2850. Р — 03312.